

naar han skal dømmes af en Krigsret, er der ingen menige, Korporaler eller Serjenter til Stede —, men naar en Underofficer, f. Eks. en Sergent, skal dømmes, saa skal der være to Korporaler og to menige (*Martin Madsen Halsted*: To Sekondløjtnanter!) (*Alfred Christensen*: Han skal lære Ydmyghed!) Ja, der kan være mange Forklaringer paa det, men det er i hvert Fald ikke rigtigt. Jeg synes, det burde være et af to, det er jo et Slags militært Nævn, hvor man tager militære fra de forskellige Klasser. I alt Fald, hvis man vil følge den Tanke, forekommer det mig, at man ogsaa i Overkrigsretten skulde gaa til at tage Repræsentanter for alle de forskellige militære Klasser med, altsaa ogsaa menige og Underofficerer med. Naar man ikke vil det, ikke vil gennemføre den Tanke, at det skal være et Nævn af Krigere eller et Krigernævn uden Hensyn til Rang, men vil fastholde den Tanke, at man kun maa dømmes af sine Ligemænd, saa forekommer det mig, at man ikke skulde lade Underofficerer dømmes af menige. Det forekommer mig for Resten praktisk taget at være lidt stødende og ubehageligt for menige og Underofficerer, og jeg synes, at de have et billigt Krav paa, at der i denne Henseende skete en Rettelse.

Men for at vende tilbage til Krigsretterne, gaar det saaledes til i dem, at der stemmes i 7 Klasser, hver for sig, der er kun 2 i hver, og ere de uenige, bliver det kun den ældstes Stemme, der bliver den afgørende. Hver stemmer i sin Klasse, og de have ikke nogen Adgang til at tale indbyrdes. (*Martin Madsen Halsted*: De skulle netop tale indbyrdes!) Ja, de to skulle tale indbyrdes indenfor den enkelte Klasse, men Klasserne have ikke nogen Adgang til at tale indbyrdes. Der er ikke nogen lovbestemt Adgang dertil. En af de Vindinger, man har ved de kollegialt sammensatte Retter, er den, at de forskellige Meninger hos de forskellige Dommere kunne paavirke hinanden. Ere de f. Eks. 5 som i Kriminalretten eller 9 som i Højesteret, er det en stor Vinding, at man kan høre de andre udtale sig om Sagen. Denne Vinding har man ikke ved Krigsretterne. Det, at der er 13 Medlemmer, har man næsten ingen Vinding af, naar de stemme i Klasser. Det kan jo ikke nytte, at der er to i hver Klasse, naar den enes Mening aldeles intet har at sige. Det vilde derfor efter min Mening være ret rimeligt, om man kunde beslutte sig til at indskrænke Antallet af Dommere, for

der er faktisk ikke mere end 7. Naar man lod de 6 falde bort, tabte man vistnok aldeles intet i nogen Henseende. Man lettede Arbejdet, og det hele blev vist nemmere at behandle, end det er i en saa stor Ret som en paa 13 Medlemmer.

Men dernæst anker Dagsordenen over, at Krigsretten ikke er uafhængig. Jeg finder, det er det værste, man kan sige om en Domstol, at den er afhængig af noget, der staar udenfor den. Saa snart den er det, er den egentlig ingen Domstol. Og det lader sig jo ikke nægte, at Krigsretsdommerne ere afhængige, og det paa en ganske anden Maade end andre Dommere kunne være det, f. Eks. af den offentlige Mening og deslige. Krigsretsdommerne ere nemlig legalt afhængige, idet Auditøren ikke blot har den Ret, men ogsaa den Pligt at gribe ind, naar han finder, at der af nogen stemmes paa en urigtig Maade eller paa en Maade, som kan være uoverensstemmende med rigtig militær Opfattelse eller deslige, og det er vist ogsaa hans Pligt at indberette det bagefter. Under Behandlingen af Dagsordenen i 1896 blev der netop fremdraget Eksempler — de havde ogsaa været omtalte i Aviserne — paa, hvorledes Officerer, som havde dømt i en Krigsret, bleve — man kan ikke sige straffede, for Forflyttelse er ingen Straf —, men forflyttede til ubehagelige Garnisonssteder. Der blev altsaa set paa dem med Mishag, og de fik at føle Følgerne af, at de havde afgivet et Votum, som ganske vist ikke kunde siges at være ulovligt, men som efter deres overordnedes Opfattelse stred mod den rigtige Opfattelse af militære Sager. Men det har man aldeles ikke Lov til at sige til en Dommer. Til en Dommer har man kun Lov til at sige een Ting, nemlig at han skal dømmes efter sin Samvittighed, og han skal følge Lovens Regel. Men at give sig til at kritisere ham har man aldeles ikke Lov til. Det er noget, der i første Række strider mod selve Dommens Begreb. Det var blandt andet det, man sigtede til ved Dagsordenen i 1896, og jeg finder, at man ikke bør lade dette Lovforslag forlade dette Ting uden at have forsøgt en Rettelse paa dette Punkt. Der behøves ikke store Forandringer, det kan maaske være nok, at det paalægges Auditøren ikke at gribe ind i Stemmeafgivningen. Man maa jo antage — for ellers er der overhovedet ingen Mening i Nævnet —, at de Mænd, der sidde i Krigsretten, kunne forstaa og bedømme, for siger man først, at de forstaa ikke noget af det, maa